

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. RUGPJŪČIO 10 D.
NUTARIMO NR. 876 „DĖL MOKINIŲ, KURIE MOKOSI PAGAL FORMALIOJO
PROFESINIO MOKYMO PROGRAMAS AR JŲ MODULIUS, SIEKDAMI ĮGYTI
PIRMĄJĄ KVALIFIKACIJĄ, STIPENDIJŲ MOKĖJIMO IR KITOS MATERIALINĖS
PARAMOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“
PROJEKTO
(TAP-23-698(2) (TAIS Nr. 23-8804(3))**

2023-09-29 Nr. NV-2368

Vilnius

Įvertinę pateikto Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 10 d. nutarimo Nr. 876 „Dėl Mokinių, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 2.1 papunktyje suformuluotos pereinamosios nuostatos taikymas yra neatsiejamas nuo Projektu nauja redakcija išdėstyto nutarimo nuostatų įsigaliojimo ir taikymo apimties, Projekto 2.2 papunktyje turėtų būti nustatyta šio nutarimo, o ne jo 1 punkto, įsigaliojimo data. Be to, Projekto 2.1 papunkčio formuluotėje, siekiant aiškumo dėl pereinamuoju laikotarpiu taikytinos paramos teikimo tvarkos, būtų tikslinga įrašyti, kad iki 2023 m. gruodžio 31 d. mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, paskirti maitinimas ir kita materialinė parama teikiama iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusio Mokinių, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka, bet ne ilgiau, iki jie baigs mokytis pagal pradėtą formaliojo profesinio mokymo programą.

2. Projektu siūlomo tvirtinti Mokinių, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 2 punkte tikslinga būtų apibrėžti ne subjektus, kurie turi vadovautis Aprašu, o šio Aprašo taikymo sritį, t. y., kad šis Aprašas taikomas skiriant stipendijas, kitą materialinę paramą mokiniams, besimokantiems pagal Programas profesinio mokymo įstaigose ar pas kitus profesinio mokymo teikėjus, nurodant ir reikalingas taikymo išimtis.

3. Aprašo 3 punkto formuluotėje, siekiant dėstomos nuostatos aiškumo, siūlome po žodžių „prieinamumą ir“ įrašyti trūkstantą žodį, pavyzdžiui, užtikrinti, gerinti ar kita.

4. Siūlome svartyti galimybę Aprašo 9 punktą papildyti nuostata iš Aprašo 14 bei 17 punktų

dėl mokymosi stipendijų neskirimo aplinkybių. Pastebime, kad Aprašo 14 punkte nenurodoma, koku pagrindu skiriama mokymosi stipendija nesuderinama su nepatenkinamais mokymosi pasiekimų įvertinimais, ar tokia nuostata būtų suderinama su Aprašo 3 punkte nurodytu skiriamos mokymosi stipendijos tikslu (skatinti mokinius už „geriausius mokymosi pasiekimus“).

5. Įvertinus Aprašo 7.3 papunkčio nuostatą, manome, kad iš pateiktos formuluotės nėra aiškus nuostatos „kompensavimui tenkinti“ taikymas bei įgyvendinimas, ar tokios sąlygos nustatymas nesudaro sąlygų profesinio mokymo teikėjams reikalauti iš specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių pateikti kompensavimą patvirtinančių dokumentų ar pan. Siūlome įvertinti nurodytą aspektą ir vertinamą nuostatą patikslinti.

6. Atsižvelgiant į Aprašo II skyriaus pavadinimą, skyriuje dėstomų nuostatų turinį, Aprašo pavadinimą reikia pildyti ir lėšų apskaičiavimo aspektu, o 5 punkto nuostatą dėstyti šio skyriaus pabaigoje, aiškiai apibrėžiant šios nuostatos adresatą (ar profesinio mokymo įstaigos ir kiti profesinio mokymo teikėjai kiekvienas turi apskaičiuoti lėšas stipendijoms ir kitai paramai), lėšų skaičiavimo laikotarpį (ar kiekvienais kalendoriniais metais), skaičiavimo taisyklę (kaip apskaičiuojamas stipendijų ir kitos materialinės paramos teikimui reikalingų lėšų fondas).

7. Aprašo III skyriaus pavadinimą siūlome patikslinti ir prieš žodį „nutraukimas“ įrašyti žodį „mokėjimo“. Analogiškai formuluotę „mokėjimo nutraukimas“ siūlome vartoti ir Aprašo 1 punkte.

8. Siūlome patikslinti Aprašo 14 bei 16 punktų nuostatas, atsisakant jose perteklinio reguliavimo dėl profesinio mokymo grupės vadovo ar kitų nurodytų subjektų pasiūlymų teikimo stipendijas skiriančiai komisijai, kaip ne šio Aprašo, o įstaigos vidaus administravimo dalyko.

9. Aprašo 14 punkte nurodomas mokymosi rezultatų vertinimas „pagal teikėjo nustatytas mokymosi pasiekimų įvertinimų ribas *nustatytam etapui*“, nepaaiškinant, koks subjektas nustato šiuos etapus (mokymosi laikotarpius?). Siūlome peržiūrėti punkto nuostatą, įvertinant ir galimybę šio punkto antroje pastraipoje dėstomą reguliavimą dėstyti naujame punkte.

10. Aprašo 20 punkte, siekiant nustatyti galimybę gauti nurodytas stipendijas ir kitą paramą vienu metu, vietoj šiuo atveju skiriamąją reikšmę turinčio jungtuko „ar“ vartotinas jungtukas „ir“.

11. Aprašo 21 punkte vartotina nuostata „kredito ar mokėjimo įstaigoje“.

12. Aprašo 22 punktą reikia aiškiau suformuluoti, patikslinant ir nuorodą nuostatoje „į *pirmiau nurodytos atitinkamos* stipendijos paskyrimą“, konkrečiai nustatyti, kokia stipendija (kokiame punkte nurodyta) turima omenyje šiuo atveju.

13. Aprašo 13 punkte, 24 punkte vietoj nuostatos „teikėjo vadovo įsakymu“ siūlome nustatyti nuostatą „teikėjo vadovo rašytiniu sprendimu“, nenurodant konkrečios priimamo dokumento formos. Be to, siekiant reguliavimo nuoseklumo, derėtų įvertinti, ar, pavyzdžiui, Aprašo 24 punkte, nebūtų tikslinga nustatyti, kad sprendimus vadovas priima gavęs komisijos

teikimą, ar neturėtų būti sureguliuoti aiškūs sprendimų priėmimo terminai (ar jie bus nustatyti vidaus teisės aktuose?), šiame kontekste įvertinant ir 27.2 papunkčio tikslingumą bei taikymo šiuo atveju aktualumą.

14. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 77 punkte numatyta, kad aukštesnės teisinės galios teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus ir tokiu atveju gali būti formuluojama nurodant ne konkretų, o bendrinį teisės akto pavadinimą ir subjektą, kuris tvirtina tą teisės aktą. Šiuo aspektu siūlome peržiūrėti Aprašo 25, 26 punktus, kartu įvertinant galimybę Aprašo 25 punkte nurodyti ir „įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis“, o 26 punkte apsiriboti dokumentų, kurie būtų gauti Aprašo nuostatų taikymo srityje, saugojimo tvarkos nustatymu, pavyzdžiui, nurodant, jog Apraše nustatytais atvejais teikėjams pateikti dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme nustatyta tvarka Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytais terminais ar pan. Pastebime, kad asmens duomenys saugomi ne ilgiau, negu to reikia dėl tikslų, kuriais jie buvo surinkti, arba tokį laikotarpį, kokį numato teisės aktai, reglamentuojantys duomenų ir dokumentų saugojimą. Duomenų valdytojai, privalo įgyvendinti organizacines ir technines priemones, skirtas asmens duomenims apsaugoti nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Šios priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų saugotinų asmens duomenų pobūdį ir jų tvarkymo keliamą riziką.

15. Aprašo 27 punkte siūlome atsisakyti nuostatos „mokinio atžvilgiu“.

16. Projektu teikiamam tvirtinti *Tikslinių stipendijų mokiniams, kurie mokosi pagal prioritetines formaliojo profesinio mokymo programas valstybės finansuojamose vietose, skyrimo ir administravimo tvarkos aprašui (toliau – Tikslinių stipendijų aprašas)* atitinkamai taikytinos šios išvados 2, 14 punktuose pateiktos pastabos.

17. Pastebime, kad Tikslinių stipendijų aprašo 1 punkte apibrėžta šio aprašo reguliavimo sritis netiksli, nes šis aprašas be kita ko reguliuoja ir mokinių, kuriems gali būti skiriamos tikslinės stipendijos skaičiaus nustatymo tvarką bei šių stipendijų dydį.

18. Įvertinus Tikslinių stipendijų aprašo I skyriaus turinį, pastebime, kad 9-11 punktų nuostatas būtų tikslinga dėstyti II skyriuje, papildant pavadinimą ir tikslinės stipendijos mokėjimo nutraukimo aspektu. Kita vertus reikėtų, peržiūrėti Tikslinių stipendijų aprašo 9 punktą, ar jame neturėtų būti nustatyta, kad tikslinė stipendija neskiriama, o paskirtosios - mokėjimas nutraukiamas.

19. Tikslinių stipendijų aprašo 7 punkte nustatoma, kad mokinių, kuriems skiriamos tikslinės stipendijos, skaičius konkrečiam profesinio mokymo teikėjui tikslinamas, atsižvelgus į priėmimo rezultatus – mažinamas arba didinamas, *tačiau negali viršyti bendro nustatyto mokinių skaičiaus*, nepaaiškinant, koks šiuo atveju bendras nustatytas mokinių skaičius turi būti vertinamas.

Be to, turėtų būti patikslinta pagal kontekstą ir žodžio „skaičius“ rašyba. Siūlome įvertinti ir Tikslinių stipendijų aprašo 12 punkto reguliavimą ir nuorodos į Aprašo 6 punktą (7 punktą ?) tikslumą.

20. Tikslinių stipendijų aprašo 11 punkto nuostata tikslintina aiškiau apibrėžiant, koku atveju išmokama tikslinė stipendija už praėjusį laikotarpį: ar turi būti tenkinamos visos nurodytos sąlygos ir kaip šiuo atveju taikytina nuostata „buvo išduotas profesinio mokymo diplomas iki vienos iš Aprašo 20 punkte nurodytos dienos“, jei nurodyto punkto papunkčiuose apibrėžiami praėjusių mokslo metų pusmečiai (terminas skaičiuojamas ne dienomis) ir tik jų pabaiga nurodoma konkrečia data.

21. Tikslinių stipendijų aprašo 14, 15 ir 17 punktuose siūlome išbraukti žodį „atitinkamai“ kaip perteklinį. Taip pat įvertinus 14 punkte nurodytus mokinio duomenis, derėtų įvertinti, ar jie neturėtų būti nurodyti kaip bendrieji mokinio duomenys.

22. Siūlome svarstyti Tikslinių stipendijų aprašo 15 punkto tikslingumą ir galimybę 16 punkte nustatyti reguliavimą tik dėl trūkstančių duomenų pateikimo terminų.

23. Tikslinių stipendijų aprašo 17 punkto nuostatą siūlome tikslinti suderinant jį su šio aprašo 9 punkte nustatytu reguliavimu (Profesinio mokymo įstatymo 38 straipsnio 2 dalies sąlyga yra ir viena iš nutraukimo sąlygų). Be to, vietoj žodžio „egzistuoja“ įrašytinas žodis „yra“.

24. Tikslinių stipendijų aprašo 20 punkte siūlome išbraukti žodį „gali būti“, sudarantį neapibrėžtumą dėl mokėjimo periodiškumo ir taikytinos tvarkos, bei sukonkretinti, nuo kurio momento skaičiuojamas papunkčiuose nustatytas terminas. Tai aktualu ir šio aprašo 21 punkto nuostatos aiškumui ir taikymui, nes neapibrėžus mokymosi pusmečio pradžios, sudaromas neaiškumas ir dėl kitų laikotarpių atskaitos taško.

25. Tikslinių stipendijų aprašo 21 punktą siūlome koreguoti iš esmės, nes vartojamos neatskleistos sąvokos - mokymosi pradžia, mokymosi pusmetis ir naujas mokymosi pusmečio laikotarpis, tad jų palyginimas ir nustatoma taisyklė tampa visiškai neaiški.

26. Tikslinių stipendijų aprašo 22 punkte siūlome nurodyti Įgaliotos įstaigos veiksmus, kuriuos ji turi atlikti, kai ji nustato tikslinės stipendijos permoką, atsisakant neapibrėžtos nuostatos „atsiradus stipendijos permokai“.

27. Tikslinių stipendijų aprašo 23 punkte siūlome formuluoti nuosekliai „nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas“. Taip pat patikslinti, kokia data (ar mokėjimo nutraukimo?) turi būti nurodyta.

28. Tikslinių stipendijų aprašo 25 punkte tikslinga pateikti nuorodą į šio aprašo 14 punkte nurodytus duomenis ir jų nekartoti, kartu įvertinant galimybę atsisakyti reguliavimo dėl kreipimosi į Nacionalinę švietimo agentūrą, nes duomenų teikimo klausimai turėtų būti aptariami duomenų teikimo sutartyse, nustatant duomenų naudojimo tikslą, teikimo ir gavimo teisinį pagrindą, tvarką, teikiamų Mokinių registro duomenų apimtį ir kt.).

29. Tikslinių stipendijų aprašo 26 punkte siūlome atsisakyti nuostatos „mokinio atžvilgiu“ bei įvertinti šio punkto paskutiniojo papunkčio aktualumą šiuo atveju.

30. Siekiant apibrėžtumo, Tikslinių stipendijų aprašo 28 punktą siūlome papildyti nurodant dokumentus gavusius subjektus (profesinio mokymo teikėjų ir Įgaliotos įstaigos gauti dokumentai).

31. Atkreipiame dėmesį, kad Vyriausybei svarstyti kartu su Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo projektu yra pateikti *Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 29(1) straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo* projektai (TAP-23-787(2), TAIS Nr. 22-10552(5); TAP-23-788(2), TAIS Nr. 23-8146(3), kuriuose yra numatytas reguliavimas dėl muitinės pareigūnų profesinio mokymo įstaigų veiklos. Atsižvelgiant į šių įstatymų projektų numatomą įsigaliojimą ir taikymą nuo 2024 m. sausio 1 d. bei siūlomus pakeitimus, būtų tikslinga įvertinti, ar Lietuvos Respublikos Seimui juos priėmus, neturėtų būti tikslinami ir Projektu teikiami tvirtinti aprašai (pavyzdžiui, patikslintos nustatomos išimtys Aprašo 2 punkte ir Tikslinių stipendijų aprašo 2 punkte ar kiti punktai).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Tatjana Knyzienė